

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 587/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jozefom Švarcom, advokátska kancelária, Horná 41, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. XV Gn 140/15/1000-27 zo 4. mája 2016 a uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Veľký Krtíš, odboru kriminálnej polície ČVS:ORP-204/VYS-VK-2015 z 30. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Jozefom Švarcom, advokátska kancelária, Horná 41, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú

právnú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. XV Gn 140/15/1000-27 zo 4. mája 2016 a uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Veľký Krtíš, odboru kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) ČVS: ORP-204/VYS-VK-2015 z 30. novembra 2015.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal orgánom činným v trestnom konaní 22. júna 2015 trestné oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorého sa mal podľa sťažovateľa dopustiť predseda senátu Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) ako zákonný sudca v trestnej veci sťažovateľa vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 2 T 16/2013. Sťažovateľ vo vzťahu k správaniu predsedu senátu okresného súdu v sťažnosti argumentuje: *„konal a rozhodoval zaujatý, pričom tak konal vedome, cielene a s úmyslom poškodiť moju osobu a to na základe tlakov či vplyvu osôb, ktoré sa mi chcú pomstiť za súdne spory, ktoré s nimi vediem.“*

Trestné oznámenie sťažovateľa bolo uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva ČVS: ORP-204/VYS-VK-2015 z 30. novembra 2015 odmietnuté v zmysle ustanovenia § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s odôvodnením, že nebol daný dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

O sťažnosti sťažovateľa podanej proti predmetnému uzneseniu rozhodla generálna prokuratúra uznesením č. k. XV Gn 140/15/1000-27 zo 4. mája 2016, ktorým ju podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietla.

Sťažovateľ sa domnieva, že k porušeniu jeho označených práv zo strany okresného riaditeľstva došlo nevykonaním ním navrhovaných dôkazov, keď sa *„vyšetrovatel'ka uspokojila a napadnuté rozhodnutie odôvodnila skutočnosťami, ktoré boli zabezpečené*

v priebehu konania pred súdom vedenom pod 2T/16/2013 na Okresnom súde v Rimavskej Sobotě (a to v rámci konania o námietke zaujatosti proti sudcovi [REDACTED] [REDACTED]).“.

Na tomto mieste sťažovateľ uvádza, že ako dôkaz v trestnom konaní navrhoval vykonanie výsluchu podozrivého, ako aj prísediaceho príslušného senátu a dvoch priamych svedkov, keďže sa mal tento prísediaci priamo v jeho prítomnosti a v prítomnosti označených osôb vyjadriť, že bol predsedom senátu ovplyvňovaný rozhodovať v neprospech sťažovateľa.

Sťažovateľ odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu dôvodí, že orgány činné v trestnom konaní nevykonali ani jeden z ním navrhovaných dôkazov, pričom náležite neozrejmili dôvody ich nevykonania. Podľa sťažovateľa tak *„hrubo rezignovali na povinnosť vysporiadať sa s návrhmi a tvrdeniami subjektov trestného konania, čím založili vadu uvedených rozhodnutí spočívajúcu v arbitrárnosti, svojvôli a nepreskúmateľnosti“.*

Opierajúc sa o všetky uvedené skutočnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby vo veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením generálnej prokuratúry č. k. XV Gn 140/15/1000-27 zo 4. mája 2016 a uznesením okresného riaditeľstva ČVS: ORP-204/VYS-VK-2015 z 30. novembra 2015, predmetné uznesenia zrušil a vrátil vec generálnej prokuratúre na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 500 €, ako aj trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného riaditeľstva ČVS: ORP-204/VYS-VK-2015 z 30. novembra 2015

Podľa § 185 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť. Podľa § 185 ods. 2 Trestného poriadku sťažnosťou možno napadnúť každé uznesenie policajta okrem uznesenia o začatí trestného stíhania.

Sťažovateľ v zmysle uvedených ustanovení Trestného poriadku disponoval možnosťou uplatniť ochranu svojich práv vo vzťahu k uzneseniu okresného riaditeľstva o odmietnutí „*podnetu o podozrení zo spáchania prečinu*“, ktorú aj využil. O sťažnosti rozhodovala generálna prokuratúra, pričom táto okolnosť vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru vo vzťahu k predmetnému uzneseniu okresného riaditeľstva.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v označenej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením generálnej prokuratúry č. k. XV Gn 140/15/1000-27 zo 4. mája 2016

V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy, resp. ostatné orgány verejnej moci a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov, resp. ostatných orgánov verejnej moci, a to tak, že orgány verejnej moci sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať tie ich právne názory, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery, ku ktorým orgány verejnej moci pri aplikácii práva dospeli, tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Opierajúc sa o tieto východiská posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

Z obsahu oboch namietaných uznesení ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 16/2013 z 28. apríla 2015 uznaný vinným z trestných činov neodvedenia dane a poistného podľa ustanovení § 277 ods. 1 a 3 Trestného zákona a nezaplatenia dane podľa ustanovení § 278 ods. 1 a 2 Trestného zákona, za čo mu bol udelený podmienený trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov so skúšobnou dobou tri roky, ako aj trest zákazu činnosti vykonávať súkromno-podnikateľskú činnosť na dobu piatich rokov.

Po vydaní uvedeného prvostupňového rozsudku podal sťažovateľ 10. júna 2015 námietku zaujatosti voči predsedovi príslušného senátu, ako aj voči všetkým sudcom okresného súdu. K uvedenej námietke sa vyjadril okrem iných aj predseda príslušného senátu, ktorý uviedol, že sťažovateľa nepozná a do styku s ním prišiel len v rámci prejednávania jeho trestnej veci vedenej pod sp. zn. 2 T 16/2013, že sa necíti byť vo veci zaujatý, a skutočnosti, ktoré sťažovateľ v námietke zaujatosti uviedol (že by mal ovplyvňovať prísediaceho senátu rozhodovať v neprospech sťažovateľa), sa nezakladajú na pravde.

Sťažovateľ adresoval 22. júna 2015 orgánom činným v trestnom konaní trestného oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mal podľa sťažovateľa dopustiť predseda príslušného senátu okresného súdu prejednávajúceho jeho uvedenú trestnú vec, keďže mu mali byť po vydaní predmetného prvostupňového rozsudku oznámené priamo prísediacim senátu skutočnosti, že sa ho predseda senátu pokúšal ovplyvňovať pred vydaním rozsudku, a to hlasovať v neprospech sťažovateľa.

Uznesením okresného riaditeľstva ČVS: ORP-204/VYS-VK-2015 z 30. novembra 2015 bolo trestné oznámenie sťažovateľa odmietnuté. V odôvodnení uznesenia vyšetrovatelka poukázala predovšetkým na vyjadrenie predsedu senátu okresného súdu k podanej námietke zaujatosti, ktorý v ňom prezentoval svoju nezaujatosť.

O sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného riaditeľstva rozhodla generálna prokuratúra uznesením č. k. XV Gn 140/15/1000-27 zo 4. mája 2016 tak, že ju ako nedôvodnú zamietla. V odôvodnení rozhodnutia prokurátor generálnej prokuratúry poukázal

rovnako ako vyšetrovatelka okresného riaditeľstva na vyjadrenie predsedu senátu prezentujúceho svoju nezaujatosť, ale tiež na správu predsedu okresného súdu z 2. mája 2016 predloženú generálnej prokuratúre, z obsahu ktorej vyplynulo, že sa prísediaci príslušného senátu „*v celosti dištancoval od tvrdení oznamovateľa, že dňa 28.04.2015 po vyhlásení rozsudku mal oznamovateľovi uviesť, že sudca JUDr. Bodnár ho mal ovplyvňovať, aby hlasoval za nepodmienečný trest proti oznamovateľovi*“, pričom uvedené skutočnosti prísediaci senátu uviedol pri spísaní zápisnice na okresnom súde sp. zn. Spr 1717/15, a to 18. septembra 2015.

Prokurátor generálnej prokuratúry v odôvodnení uznesenia odkázal na relevantnú právnu úpravu – ustanovenia § 196 až § 198 Trestného poriadku, upravujúce postup pred začatím trestného stíhania spočívajúci v prijatí trestného oznámenia a v získavaní podkladov na začatie trestného stíhania (§ 199 Trestného poriadku) alebo pre iné rozhodnutie (§ 197 ods. 1 a 2 Trestného poriadku).

Získané podklady obsiahnuté vo vyšetrovacom spise okresného riaditeľstva, osobitne vyjadrenie predsedu senátu, predovšetkým však správu predsedu okresného súdu, z obsahu ktorej vyplynulo popretie tvrdení sťažovateľa samotným prísediacim, považoval prokurátor generálnej prokuratúry za dostatočné podklady pre rozhodnutie, že v danej veci nejde o trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt či disciplinárne previnenie, teda nie je dôvod na začatie trestného stíhania a ani na postup podľa ustanovenia § 197 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku, čo opodstatňuje odmietnutie veci (trestného oznámenia sťažovateľa). Generálna prokuratúra tak konštatovala opodstatnenosť a zákonnosť uznesenia okresného riaditeľstva.

Ústavný súd je toho názoru, že generálna prokuratúra vo svojom uznesení stručne interpretovala obsah dotknutej právnej úpravy (príslušné ustanovenia Trestného poriadku o postupe pred začatím trestného stíhania) a náležite sťažovateľovi ozrejnila, ktoré písomné podklady v zmysle ustanovenia § 196 ods. 2 Trestného poriadku považovala za relevantné pre posúdenie a preverenie sťažovateľom prezentovaných tvrdení. Ústavný súd je zároveň toho názoru bez toho, aby prijímal vlastné skutkové závery, že tvrdenia sťažovateľa o získaní informácií svedčiacich o ovplyvňovaní osoby prísediaceho konfrontovala generálna prokuratúra s prihliadnutím na štádium trestného konania s písomnými podkladmi

dostatočnej výpovednej hodnoty (správa predsedu súdu odkazujúca na zápisnicu spísanú s osobou prísediaceho príslušného senátu), a to v súlade s ustanovením § 196 ods. 2 Trestného poriadku umožňujúcim doplniť podané trestné oznámenie písomnými podkladmi vyžiadanými od oznamovateľa, ako aj od iných osôb a orgánov verejnej moci.

Podľa názoru ústavného súdu je uznesenie generálnej prokuratúry ústavnoprávne akceptovateľné a konformné s obsahom príslušných článkov ústavy a dohovoru, pretože ňou prijaté právne závery sa opierajú o aplikáciu relevantnej právnej úpravy a korešpondujú skutkovému podkladu, z ktorého vychádzajú a ktorý zároveň prezentujú jasným a náležitým odôvodnením.

Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci konajúcej generálnej prokuratúry v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sťažnosť v označenej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené závery rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2016